

COGG, 29 maart 2017

dr. R. Bisschop

VRIJHEID VAN ONDERWIJS – KANSEN EN RISICO'S

1. Context

- essentie art. 23 GW: vrijheid van stichting / richting / inrichting / schoolkeuze ouders / gelijke bekostiging openbaar en bijzonder onderwijs
- momenteel waarde art. 23 politiek formeel nauwelijks ter discussie (m.u.v. partijcongres GL) > erkenning bestaansrecht bijzondere scholen: waarde maatschappelijke verankering i.p.v. staatscholen / -onderwijs
- wel leeft politiek breed de wens tot 'modernisering' van dit art. > alertheid vereist!

2. Risico's voor het christelijk / reformatorisch onderwijs

- van buitenaf: gevaar uitholling 'via de achterdeur'
  - eenzijdige nadruk op 'kwaliteitsverbetering': 'opbrengstgericht werken' > ten koste van 'vorming'
  - eisen m.b.t. lesinhoud (seksuele diversiteit, commentaar op lesvormen, eisen t.a.v. toetsing etc.) > risico project 'Onderwijs 2032'
  - ingreep in personeelsbeleid > verbod 'enkele feit-constructie'
  - pogingen tot ingrijpen in toelatingsbeleid leerlingen > dreigende acceptatieplicht
  - pogingen tot inperking leerlingenvervoer
  - discussie over 'richtingvrije planning' > bij stichting wordt *vooraf* kwalitatieve toets uitgevoerd
- ook bedreigingen van binnenuit
  - gebrek aan alertheid in christelijk / reformatorische kring
  - 'vanzelfsprekendheid' van bestaan van bijzonder onderwijs
  - gebrek aan betrokkenheid ouders

3. Kansen voor het christelijk / reformatorisch onderwijs

- chr./ref. scholen presteren over het algemeen goed tot uitstekend
  - laat als school je kwaliteit zien > collegiale visitatie, ook t.b.v. scholen van andere richting
  - benut mogelijkheden Passend Onderwijs optimaal en efficiënt
- nieuwe toezichtskader inspectie (initiatiefwetsvoorstel SGP, D66, CDA) biedt ruimte
  - elke 4 jaar herformulering eigen onderwijskundige visie in schoolplan
  - op basis daarvan eigen pedagogische, didactische en onderwijsinhoudelijke keuzes
- als project 'Onderwijs 2032' doorgaat, dan alert zijn op maximale ruimte voor eigen invulling
- in kader van ouderbetrokkenheid is steun aan Reformatorische Oudervereniging (ROV) van cruciaal belang

4. Slot

- in opvoeding en onderwijs gaat het om *de ziel van het kind*; is deel van de *geestelijke strijd* > gebed als machtig wapen
- niet alleen oog voor belang van eigen kring, maar óók voor samenleving als geheel: > "zoek de vrede van de stad" (Jer. 29)

Stellingen

1. Het christelijk / reformatorisch onderwijs dient steeds alert te zijn op aantasting van de vrijheid van onderwijs, maar het voortdurend publiekelijk hameren op 'de vrijheid van onderwijs wordt bedreigd', werkt contraproductief.
2. Op huisbezoek dient ouders standaard gevraagd te worden naar hun betrokkenheid bij de school van hun kinderen.

Artikel 23 van de Grondwet

1. Het onderwijs is een voorwerp van de aanhoudende zorg der regering.
2. Het geven van onderwijs is vrij, behoudens het toezicht van de overheid en, voor wat bij de wet aangewezen vormen van onderwijs betreft, het onderzoek naar de bekwaamheid en de zedelijkheid van hen die onderwijs geven, een en ander bij de wet te regelen.
3. Het openbaar onderwijs wordt, met eerbiediging van ieders godsdienst of levensovertuiging, bij de wet geregeld.
4. In elke gemeente wordt van overheidswege voldoende openbaar algemeen vormend lager onderwijs gegeven in een genoegzaam aantal openbare scholen. Volgens bij de wet te stellen regels kan afwijking van deze bepaling worden toegelaten, mits tot het ontvangen van zodanig onderwijs gelegenheid wordt gegeven, al dan niet in een openbare school.
5. De eisen van deugdelijkheid, aan het geheel of ten dele uit de openbare kas te bekostigen onderwijs te stellen, worden bij de wet geregeld, met inachtneming, voor zover het bijzonder onderwijs betreft, van de vrijheid van richting.
6. Deze eisen worden voor het algemeen vormend lager onderwijs zodanig geregeld, dat de deugdelijkheid van het geheel uit de openbare kas bekostigd bijzonder onderwijs en van het openbaar onderwijs even afdoende wordt gewaarborgd. Bij die regeling wordt met name de vrijheid van het bijzonder onderwijs betreffende de keuze der leermiddelen en de aanstelling der onderwijzers geëerbiedigd.
7. Het bijzonder algemeen vormend lager onderwijs, dat aan de bij de wet te stellen voorwaarden voldoet, wordt naar dezelfde maatstaf als het openbaar onderwijs uit de openbare kas bekostigd. De wet stelt de voorwaarden vast, waarop voor het bijzonder algemeen vormend middelbaar en voorbereidend hoger onderwijs bijdragen uit de openbare kas worden verleend.
8. De regering doet jaarlijks van de staat van het onderwijs verslag aan de Staten-Generaal.